

Hållbart vatten- användande i Luleå kommun

För årskurs 7-9 - Begrepp och uppgifter

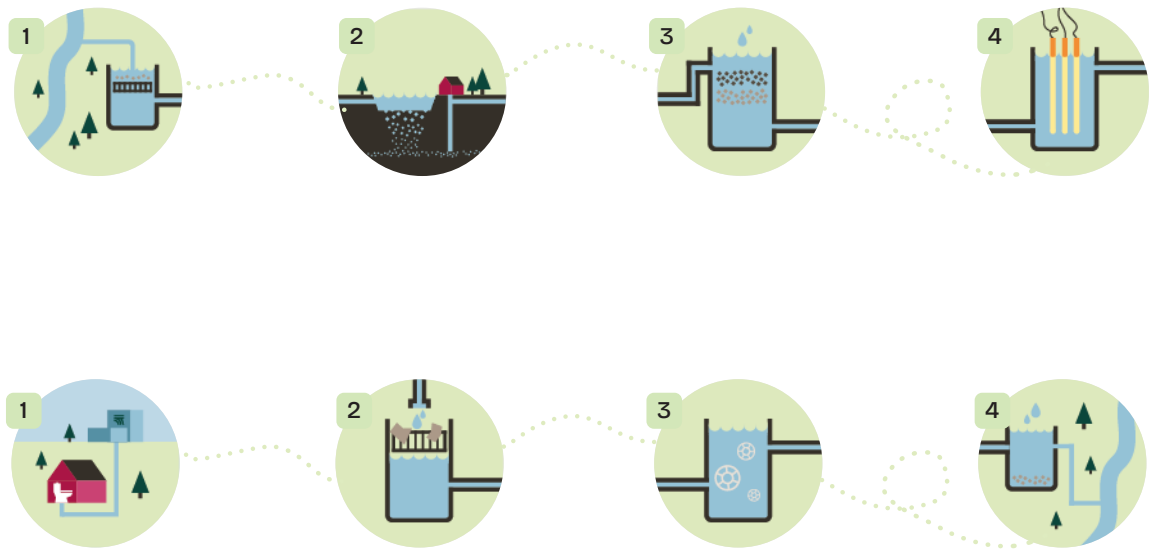
Begreppslista	Förklaring (svenska)	Engelska
Hållbar utveckling	En utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra framtida generationer.	Sustainable development
Dricksvatten	Vatten som är så rent att det kan drickas utan risk för hälsan.	Drinking water
Avloppsvatten	Vatten som använts i hushåll eller industri och sedan leds bort för rening.	Wastewater
Dagvatten	Regn- och smältvatten som rinner från tak, gator och andra ytor.	Stormwater
Gråvatten	Vatten från dusch, disk, tvätt m.m. som är mindre förorenat än toalett-vatten.	Greywater
Svartvatten	Toalett-vatten som innehåller urin och avföring, kraftigt förorenat.	Blackwater
Tekniskt vatten	Vatten som inte är drickbart men används till t.ex. spolning och bevattning.	Non-potable water
Mikroplaster	Små plastpartiklar som är svåra att filtrera bort i reningsverk.	Microplastics

Begreppslista	Förklaring (svenska)	Engelska
pH-värde	Ett mått på hur surt eller basiskt ett ämne är.	pH level
Övergödning	När för mycket näring åker ut i sjöar/ hav och orsakar algblomning	Eutrophication
Resurshushållning	Att använda naturresurser på ett sparsamt och effektivt sätt.	Resource efficiency

Uppgifter

1. Vad kommer du ihåg?

Beskriv vattnets rening från älv till kran och från toalett till älv med hjälp av bilderna, använd dina egna ord. Skriv under bilderna eller gör en egen text till varje steg på ett separat dokument.

2. Skriv en insändare: Ska vi bry oss om att spara vatten i Luleå?

Skriv en insändare där du argumenterar för eller emot att vi ska spara vatten – även här i Norrbotten där det verkar finnas gott om vatten. Använd fakta från texten.

Tips på struktur:

- Rubrik: Din åsikt tydligt formulerad
- Inledning: Vad handlar det om och varför?
- Argument: Ge minst 2 tydliga argument
- Motargument: Vad kan någon annan tycka? Varför håller du inte med?
- Avslutning: Sammanfatta och uppmana läsaren

3. Vattnets väg genom Luleå

Beskriv i text hur vattnet i Luleå tar sig från Luleälven till din kran och sedan tillbaka ut i naturen. Använd fakta från texten. Illustrera med en egen ritad karta eller ett digitalt flödesschema (t.ex. med Canva, Google Slides eller ritat i Keynote).

4. Vatten-quiz till en kompis

Skapa 5 påståenden om vattenanvändning och vattenrening. Tre ska vara sanna, två ska vara falska. Testa en kompis! Lägg till förklaring till varje påstående efteråt.

5.

Vad kan du
göra för att
spara
vatten?

Du som elev kan faktiskt göra stor skillnad i vardagen.
Skriv dina egna tips för att spara vatten:

1

2

3

4

5

6

6. Fakta på engelska: Save Water!

Gör en digital affisch eller presentation på engelska med rubriken "Save water in Luleå". Ta med 3–5 fakta från texten och förklara varför det är viktigt att spara vatten – även här. Använd t.ex. Canva, PowerPoint eller Google Slides.

7. Vatten och vardag – dagbok/reflektion

Skriv en dagbokstext där du reflekterar över hur du använder vatten under en vanlig dag. Vad använder du mest vatten till? Vad skulle du kunna göra annorlunda?

8. Diskussionsfrågor – Hållbar vattenanvändning i Luleå

A. Varför är det viktigt att tänka på hur vi använder vatten i Luleå, även om vi har gott om sjöar och älvar runt omkring oss?

B. Vilka vardagsvanor hos oss själva (t.ex. dusch, tvätt, disk) påverkar vattenanvändningen mest, och hur kan vi förändra dem?

C. Hur kan Luleå kommun arbeta för att minska vattenanvändningen i skolor, sporthallar och andra kommunala byggnader?

D. Vilka konsekvenser kan klimatförändringar få för tillgången till rent vatten i Luleå kommun och Norrbotten i framtiden?

E. Om du fick bestämma: vilka tre viktigaste åtgärder borde Luleå kommun satsa på för att använda vatten mer hållbart – och varför just de?

Extra kluring: Vattenbudget för en vecka

Hur mycket vatten använder en person på en vecka? Skapa en tabell där du uppskattar vattenåtgång för dusch, disk, spolning osv. Jämför med en klasskompis. Vad förvånar dig mest? Vad skulle ni kunna göra för att spara vatten tillsammans?

Använd räknehjälp från t.ex. www.vattensmart.se eller www.naturvardsverket.se.